

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.V.21.356/2016/4.

A tanács tagjai:

Dr. Bartal Géza a tanács elnöke

Dr. Cseh Attila előadó bíró

Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin bíró

A felperes:

...

A felperes képviselője:

dr. Kovács Attila ügyvéd

Az alperes:

...

Az alperesek képviselője:

dr. Szabó H. Gábor ügyvéd

A per tárgya:

Kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.642/2015/5-II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 27.G.41.566/2015/15.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 6.000.000 (hatmillió) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A ... (vezetője: ..., tagjai: ... Zrt., ..., ... és ... Rt.) mint vállalkozó és az alperes mint megbízó 2006. január 23. napján CO-02. számon vállalkozási szerződést kötöttek a „... I. szakasz vonalalagutak és kapcsolódó műtárgyak” megvalósítása tárgyában.
- [2] A ... könyvön alapuló vállalkozási szerződés általános és különös szerződési feltételekből áll.
- [3] Az általános szerződési feltételek (a továbbiakban: ÁSZF) 4.2.

pontja értelmében a vállalkozónak a megfelelő teljesítés biztosítása céljából (saját költségén) Teljesítési Biztosítékot kell nyújtania, amelynek összegét és pénznemét az Ajánlati Nyilatkozat Függelékében határozták meg. A vállalkozó köteles volt biztosítani, hogy a Teljesítési Biztosíték érvényes és lehívható legyen addig, amíg a vállalkozó kivitelezzi és átadja a létesítményeket és kijavítja a hibákat.

Az ÁSZF ugyanezen pontja szerint a megbízó nem támaszthat követeléseket a Teljesítési Biztosíték alapján, kivéve az olyan összegeket, amelyekre a megbízó a szerződés szerint jogosult a szerződésben részletezett esetekben.

Az ÁSZF értelmében a megbízónak vétkesnek kell tekinteni és kárpótolni kell a vállalkozót minden olyan kárért és veszteségért, továbbá mentesíteni minden olyan kiadás alól (beleértve a jogi munkadíjakat és kiadásokat is), amely a Teljesítési Biztosíték alapján való követelésből származik, olyan mértékben, amelyben a megbízó nem volt jogosult követeléseket támasztani. A Teljesítési Igazolás másolatának kézhezvétele után 21 napon belül a megbízó köteles visszaküldeni a vállalkozónak a Teljesítési Biztosítékot.

- [4] A különös szerződési feltételek (a továbbiakban: KSZF) bevezetése rögzíti, hogy a különleges feltételek módosítják, kiegészítik vagy csökkentik az általános feltételekben foglalt cikkelyeket. Az általános feltételekkel fennálló ellentmondás esetén a különleges feltételek rendelkezései az érvényesek és meghatározók.
- [5] A KSZF a 4.2. pont körében úgy rendelkezett, hogy az alábbi bekezdés hozzáadandó az ÁSZF 4.2. Alcikkely végéhez: „A Létesítmények jelen Szerződéses Feltételek 10. Cikkelye szerinti sikeres átadás-átvételét követően a Teljesítési Biztosíték összegét 50 %-kal csökkenteni kell és ettől az időponttól Jótállási Garanciaként kell működnie, valamint érvényben kell maradnia a Teljesítési Igazolás Mérnök által történő kiadását követő 21. napig”.
- [6] Az ÁSZF 17.6. pontja „Korlátozott felelősség” cím alatt rögzítette, hogy: „Egyik Fél sem felelős a másik Féllel szemben bármely Létesítmény használatának a veszteségeért, nyereségtől való elesésért, bármilyen szerződés elvesztéséért vagy kárért, amelyet a másik Fél a Szerződéssel összefüggésben szenvedett el a 16.4. (Elszámolás felmondás esetén) Alcikkelyt és a 17.1. (Kártalanítás) Alcikkelyt kivéve. Ez az Alcikkely nem korlátozhatja a hibás Fél felelősségét csalás, szándékos mulasztás vagy meggondolatlan félrevezetés esetén”.
- [7] Az ÁFSZ 20. Cikkelyében a felek jogvitáikra választott bírósági eljárást kötöttek ki.
- [8] A szerződést vállalkozói minőségükben megkötő konzorciumi tagok a felperesi társaságot a szerződésben vállalt kötelezettségeik teljesítésére hozták létre.
- [9] A ..., a ... Zrt. és a ... megbízásából a ... Rt. 2006. február 16-án teljesítési bankgaranciát állított ki ... számon, kedvezményezettként az alperest jelölve meg. A bankgarancia szerint

a bank visszavonhatatlanul és feltétel nélkül kötelezettséget vállalt arra, hogy az első írásos felszólításra, az igénybejelentés benyújtásától számított 5 napon belül kifizet a kedvezményezett részére bármely összeget, melyek összességében nem haladják meg a 20.741.585 Eurót mint garantált összeget. A nyilatkozat szerint a kifizetésre a kedvezményezett igénye igazolásának jogalapja vagy okai feltárásának szükségessége, a kedvezményezett és a meghatalmazó között fennálló jogviszony vizsgálatára, valamint bármiféle, a bank részéről emelhető kifogás nélkül, és a kedvezményezett igényének bármely más személy által történő vitatása ellenére kerül sor. A kedvezményezettnek az írásos meghatalmazásban nyilatkoznia kell, hogy a követelt összeg azért válik esedékessé, mert a meghatalmazó nem tett eleget a szerződésben foglaltaknak, így a kedvezményezett jogosulttá vált arra, hogy a fenti összeget a szerződés alapján visszaigényelje. Rögzítésre került, hogy az átadás-átvételi igazolás bank által történő átvételét követően ezen garanciaösszeg 50 %-kal csökkentendő. A lejárat napja 2010. november 21. napja volt, amely 2010. november 18. napján 2013. június 30-ra módosításra került.

- [10] Az átadás-átvételi igazolás 2011. május 18. napján került aláírásra, majd benyújtásra a bankhoz is. A bank a bankgarancia összegét 2011. június 2. napján 50 %-ra, 10.370.792,50 Euróra csökkentette.
- [11] Az alperes 2013. július 3. napján az ... Nyrt.-n keresztül a bankgarancia lehívását kezdeményezte, 10.370.292,50 Euró átutalását kérve. Nyilatkozata szerint a követelt összeg azért vált esedékessé, mert a felperes nem tett eleget a szerződésben foglaltaknak. Tételesen felsorolta azon követeléseket, amelyek a felperessel szemben a ... által meghozott kötelező erejű határozatok alapján megilletik.
- [12] A felperesi lehívás következtében a bank 2013. július 9. napján átutalta a kért összeget az alperesnek. Ezt követően az átutalásból eredő követelését a ... által - többszöri szerződésmódosítások útján - a ... és a ... osztrák fiókjánál vezetett bankszámláin erre a célra fenntartott fedezet formájában biztosított viszontgarancia igénybevételével elégítette ki oly módon, hogy a ... számláit összesen 10.370.792,050 Euróval terhelték meg.
- [13] A ... többszöri felhívására a felperes 2014. január 10. napján a felmerült kamatokkal együtt összesen 10.550.391,61 Eurót fizetett meg a ...-nek kártérítés jogcímén.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [14] A felperes leszállított keresetében 10.109.085,06 Euró, ennek 2013. július 19. napjától a teljesítés napjáig számított, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) mindenkor hatályos rendelkezése szerint az EKB alapkamat + 8 % késedelmi kamata és legalább 40 Eurónak a Magyar Nemzeti Bank 2014. január 21. napján érvényes hivatalos deviza középárfolyama szerint

megfelelő forint összegének megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

- [15] Keresete jogalapjaként a Ptk. 318. §-át megjelölve előadta, hogy a sikeres átadás-átvételt követően a Teljesítési Biztosíték Jótállási Garanciára változott, és az kizárólag szavatossági jogok érvényesítését volt hivatott biztosítani. Az alperes azonban a bankgarancia lehívásakor nem szavatossági igényeket érvényesített, ezzel megszegte a KSZF 4.2. Alcikkelyét, amellyel a ... részére általa megfizetett összeggel azonos kárt okozott neki, amelyért kártérítési felelősséggel tartozik.
- [16] Keresetének összecszerűségét az általa indított választott bírósági eljárásban született VB/14.063. számú ítéletben javára megítélt 261.707,44 Euró összegre figyelemmel szállította le.
- [17] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, vitatva a jogalapot és az összecszerűséget is.
- [18] Álláspontja értelmében az ÁSZF 4.2. és a KSZF 4.2. Alcikkelyei együttes értelmezéséből az következik, hogy a bankgarancia a hibák kijavításáig Teljesítési Biztosítékként szolgált. A hibák kijavítását megelőzően ezért jogszerűen érvényesítette a bankgarancia terhére a felperes szerződösszegéséből eredő, az ÁSZF 4.2. Alcikkely b) pontja szerinti követelését, amelynek fennálltát a KSZF 3.5. Alcikkelyének megfelelően a szerződő felek számára a 20. cikkely alapján választott bírósági megváltoztatásukig kötelező és végrehajtandó olyan mérnöki határozatok támasztják alá, amelyek egyikét sem támadta a felperes a választott bíróság előtt.
- [19] A kereset megalapozottsága esetére a felperessel szemben fennálló, az általa megjelölt mérnöki határozatokkal igazolt, összesen 15.800.341,80 Euró követelésére alapítva a kereseti kérelem szerinti marasztalási összeg erejéig beszámítási kifogást terjesztett elő.
- [20] A felperes a beszámítási kifogással szemben az ÁSZF 20. Cikkelyében foglalt választott bírósági kikötésre tekintettel hatásköri kifogást emelt arra hivatkozva, hogy a beszámítási kifogás elbírálására a bíróságnak nincs hatásköre. Emellett érdemben is vitatta a beszámítási kifogást. Az alperes a felperesi hatásköri kifogással szemben a Vht. 6. §-ára utalva kifejtette, hogy a keresetlevél rendes bíróságnál történt benyújtása felperes részéről a választott bírósági kikötésről való lemondásként értelmezhető, a kereset elbírálására jogosult bíróság hatásköre pedig kiterjed a kereseti követeléssel szemben előterjesztett beszámítási kifogás elbírálására is. Szerinte a beszámítási kifogás érdemi elbírálása körében a bíróságnak kizárólag azt kell vizsgálnia, létezik-e a beszámítási kifogással érvényesített követelés fennálltát megállapító mérnöki határozat, amely a szerződés 3.5. Alcikkelye alapján a felekre nézve mindaddig kötelező erejű és végrehajtandó, amíg a választott bíróság meg nem változtatja.

Az első- és másodfokú ítélet

- [21] Az elsőfokú bíróság ítéletével 10.109.085,06 Euró, ezen összeg 2013. július 9. napjától a teljesítés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes EKB alapkamat 8 százalékponttal növelt értékével megegyező mértékű késedelmi kamata, valamint 12.119 forint, továbbá 42.100.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte az alperest, mivel arra a következtetésre jutott, hogy az alperes a szerződés rendelkezéseit megszegve, jogellenesen hívta le a bankgaranciát, és az alperes jogellenes magatartása, valamint a felperes kára közötti okozati összefüggés is bizonyított.
- A beszámítási kifogás tekintetében az elsőfokú bíróság a Vbtv. 3. § (1) bekezdése és a KSZF 20.6. Alcikkelye alapján - a felperes hatásköri kifogására figyelemmel - nem látott lehetőséget az érdemi vizsgálatra.
- [22] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [23] Határozata indokolásában rámutatott: a megismételt eljárásban a felperes okiratokkal bizonyította, hogy a perbeli bankgarancia jogellenes alperesi lehívására tekintettel igénybe vett viszontgarancia megtérítéseként 10.370.792,50 Eurót és járulékait megfizetett a ... részére, így módon ilyen összegű kár érte. A jogerős ítélet értelmében az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok tartalmát a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően értékelve, azokból okszerű következtetést levonva helytállóan állapította meg azt is, hogy a ... részéről a viszontgarancia nyújtására az alperessel megkötött perbeli vállalkozási szerződés alapján a felperesi társaságot terhelő bankgarancia nyújtási kötelezettség teljesítésével összefüggésben, a felperes helyett került sor. Miután nem merült fel olyan adat, bizonyíték, amely a polgári jogi jogviszonyokban főszabályként érvényesülő visszterhesség vélelmével szemben azt támasztotta volna alá, hogy a ... ingyenesen, megtérítési igény nélkül vállalta a felperes helyett a viszontgarancia nyújtását, a jogellenes alperesi lehívás és a felperes kára közötti okozati összefüggés is helytállóan került megállapításra.
- [24] A másodfokú bíróság kiemelte: az elsőfokú bíróság az ÁSZF 4.2. és 17.6. Alcikkelyeit is helytállóan értelmezte, mivel a megtérítési kötelezettség teljesítésével felmerült kár „következményi kárnak” nem tekinthető, figyelemmel az ÁSZF 4.2. Alcikkelyében foglaltakra.
- [25] A beszámítási kifogással kapcsolatban, annak a Ptk. 296. § (1) és (2) bekezdésében foglalt szabályaiból kiindulva hangsúlyozta: bár a beszámítás egyoldalú címzett jognyilatkozat, ebből azonban nem következik, hogy a beszámítási kifogásban foglaltak felperesi elismerése hiányában a beszámítás tárgyát képező alperesi követeléssel szemben a felperes által felhozott kifogásokat a bíróságnak ne kellene érdemben vizsgálnia és ne kellene állást foglalnia azok megalapozottsága tekintetében. Eredményes beszámítási kifogáshoz a Pp. 229. § (3) bekezdése értelmében anyagi jogerőhatás (ítélt dolog) fűződik, a felperesi követelés erejéig a

szemben álló követelések megszűnnek. Ebben az esetben az eredményes beszámítási kifogás tárgyában született ítélet anyagi jogereje kizárta teszi, hogy az eredményes beszámítási kifogás folytán megszűnt követelések tekintetében a felek - ideértve azok jogutódait is - egymás ellen új keresetet indíthassanak, vagy az ítéletben már elbírált jogot egymással szemben egyébként vitássá tehessék. Ezért az alperes ezzel ellentétes jogi álláspontjával a másodfokú bíróság nem értett egyet.

- [26] Rámutatott továbbá: az alperes a beszámítási kifogással érvényesített követelésekkel kapcsolatos igényét mérnöki határozatokra alapította. Ezzel szemben a felperes a mérnöki határozatok érvénytelenségére hivatkozással a beszámítási kifogás megalapozottságát, a beszámítási kifogás útján érvényesíteni kívánt alperesi követelések fennálltát vitatta. Minderre tekintettel nem mellőzhető a mérnöki határozatok, ezen keresztül az azokban megállapított alperesi követelés fennálltának vizsgálata, amire ugyanakkor a KSZF 3.5. Alcikkelye szerint kizárólag a választott bíróság rendelkezik hatáskörrel, bírósági peres eljárásban a mérnöki határozatok érvényessége nem vizsgálható.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [27] A jogerős ítélettel szemben az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását kérte. Kérelmében támadta a jogerős ítélet szerinti marasztalását, valamint a beszámítási kifogása hatáskör hiánya miatti érdemi vizsgálatának elmaradását is.
- [28] Megsértett jogszabályhelyként a kereset tekintetében a Pp. 206. § (1) bekezdését, 164. § (1) bekezdését, 3.§ (2)-(3) bekezdését, illetve a Ptk. 277. § (1) bekezdését, 207. § (1) bekezdését, 200. § (1) bekezdését, 4. § (4) bekezdését, míg a beszámítási kifogás tekintetében a Ptk. 200. § (1) bekezdését és 296. § (1) bekezdését jelölte meg.
- [29] A keresettel összefüggésben arra hivatkozott, hogy az eljáró bíróságok tévesen értelmezték az ÁSZF és a KSZF 4.2. Cikkelyei egymáshoz való viszonyát. Szerinte ezek együttes értelmezéséből adódóan a Teljesítési Biztosíték az átadást követően, a hibajavítási időszakban is funkcionál: azaz a teljesítési és a garanciális igényekre is kiterjed. Hangsúlyozta, hogy részéről a lehívás az ún. Hiba Bejelentési Időszak vége előtt megtörtént, így jogszerű volt. Ellenkező értelmezés esetén jogainak szűkítése, joglemondás következett volna be, amire az ő akarata nem irányulhatott.
- [30] Kifejtette, hogy a Jótállási Garancia jelentését, fogalmát a szerződés nem határozta meg, ehhez képest a felperes „bankgaranciát” nyújtott (Jótállási Garanciára utalás nélkül), ezért a felperesi, szűkítő értelmezés a Ptk. 4. § (4) bekezdése szerinti előnyök szerzését jelentené, amire a felperes nem hivatkozhat.

- [31] Érvelése értelmében a másodfokú bíróság az előzményi eljárásban hozott végzésével súlyosan megsértette a Pp. 206. §-át, amikor az abban írtakkal - jogosulatlanul - olyan határozat meghozatalára utasította az elsőfokú bíróságot, amivel a saját meggyőződésével ellentétes döntésre kényszerült. Ezáltal a másodfokú bíróság eljárása gyakorlatilag egyfokú eljárást eredményezett, a tényleges kétfokú bíraskodást ellehetetlenítette, mintegy „duplikálta” saját határozatát.
- [32] Arra is hivatkozott, hogy sérült a Pp. 164. § (1) bekezdése is: a kárt, a jogellenes magatartást és az okozati összefüggést a felperesnek kellett volna bizonyítania, továbbá saját kárigényének előfeltételeként a ...-t ért kárt is. Ehhez képest a felperes a közte és a ... közötti jogviszonyt nem jelölte meg, így az sem állapítható meg, hogy volt-e vele szemben megtérítési kötelezettsége.
- [33] Előadta, hogy a ... csak 50 % mértékben vállalt kötelezettséget, a viszontgarancia mintegy hét évvel a perbeli garancia után keletkezett. Minderre tekintettel az eljáró bíróságok határozataikat egy „fikcióláncolatra” alapították, amikor arra a jogi következtetésre jutottak, hogy a ... és a felperes közötti szerződés hiányában a ... által nyújtott viszontgaranciát a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint kellett a felperesnek megtérítenie. Szerinte a felperes és a ... közötti szerződés léte a peradatokból nyilvánvaló, a jogalap nélküli gazdagodás szubszidiárius tényállás, ezért nem alkalmazható. A felperesnek kellett volna a közte és a ... közötti jogviszonyt, a viszontgarancia mibenlétét és összepszerúségét bizonyítania.
- [34] Érvelése értelmében az eljáró bíróságok tévesen értelmezték a kárfelelősség korlátozására vonatkozó, az ÁSZF 17.6., illetve 4.2. cikkelyeiben foglalt szabályokat. A 17.6. cikkely értelmében ugyanis a felek az ún. közvetett vagy következményi károk miatti felelősségüket kizárták. Miután a kár nem közvetlenül a felperesnél, hanem elsődlegesen a ...-nál következett be, ezért ennek megtérítésére nem köteles.
- [35] A beszámítási kifogással összefüggésben az alperes arra hivatkozott, hogy a KSZF 3.5. Cikkelye szerint az ún. mérnöki határozatok kötelező erővel bírnak, míg az ÁSZF 20. Cikkelyének megfelelően a választott bíróság azokat meg nem változtatja. A bíróságnak ezért kizárólag azt kellett volna vizsgálnia, hogy voltak-e ilyen mérnöki határozatok. A mérnöki határozatokra figyelemmel a bíróságnak minden további érdemi vizsgálat nélkül a Ptk. 296. § (1) bekezdése alapján a beszámítási igényének helyt kellett volna adni. Utalt arra is, hogy a felperes a beszámítás alapját képező mérnöki határozatokkal szemben csak három eljárást indított, azonban semmi sem gátolta, hogy további választott bírósági eljárást kezdeményezzen.
- [36] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében - részletesen kitérve minden alperesi hivatkozásra - a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

- [37] A Pp. 206. §-ával összefüggő alperesi érveléssel kapcsolatban kifejtette: a felülvizsgálati eljárás keretében a bíróság mérlegelési körébe tartozó kérdés általában nem vizsgálható, és az alperes nem is jelölte meg tételesen, hogy a jogerős ítéletnek pontosan mely részei sértenék a hivatkozott rendelkezést.
- [38] Rámutatott: az alperes a bankgarancia összegét nem jótállási igényeinek érvényesítése végett hívta le, holott az ÁSZF 4.2. Alcikkely c) pontja szerint az átadás-átvételt követően a bankgarancia kizárólag szavatossági jogalapból eredő alperesi követelések kielégítésére volt lehívható, szemben a 4.2. Alcikkely b) pontjában meghatározott igényekkel. Kifejtette, hogy az alperes tévesen jelölte meg a bankgarancia érvényesíthetőségének végső időpontját, mert az ténylegesen a 2011. május 18. napján kiállított átadás-átvételi igazolás szerint 2011. május 9. napja volt.
- [39] Megjegyezte, a Jótállási Garancia fogalmát a szerződésben nem kellett külön meghatározni, mert az egyértelmű fogalom.
- [40] A korábbi eljárásban hozott hatályon kívül helyező végzéssel összefüggésben hangsúlyozta, hogy a végzés a bizonyítékok mérlegelésére vonatkozó utasítást nem tartalmazott.
- [41] A kárigénye megalapozottsága tekintetében részletesen kifejtette a korábban már ismertetett álláspontját.
- [42] A kárfelelősség korlátozásával kapcsolatos ÁSZF 4.2. és KSZF 17.6. Alcikkelyek összevetésével hangsúlyozta, hogy a bíróság megalapozott és jogszerű döntést hozott. Kitért arra, hogy bár több áttételen keresztül szenvedte el a kárt, az azonban a szolgáltatás tárgyában bekövetkezett kárnak minősül, így semmiképpen sem tekinthető következménykárnak.
- [43] A beszámítási kifogással kapcsolatban helytállónak tartotta a bíróság következtetését, miszerint a követelések érdemi vizsgálata nélkül nem lehet a beszámításról dönten.
- [44] Utalt arra is, hogy a másodfokú ítélet meghozatalát követően az alperes a beszámítási kifogással érintett követeléseik közül többet választott bírósági eljárás keretében érvényesít vele szemben, amely ügy ügyszám alatt jelenleg is folyamatban van.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [45] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [46] A felülvizsgálati eljárás eredményeként a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem jogszabálysértő a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból.
- [47] Elöljáróban a Kúria kiemeli, hogy a felülvizsgálati eljárás speciális, szigorú eljárási szabályok szerinti rendkívüli perorvoslat. A Pp. 270. § (2) bekezdésének és a Pp. 275. § (3) és (4) bekezdéseinek együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálat alapja az anyagi jogi jogszabálysértés, vagy az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással bíró eljárási jogszabálysértés megvalósulása.

- [48] Az alperes által eljárásjogi szabálysértésként hivatkozott, a korábbi eljárásban hozott hatályon kívül helyező végzéssel összefüggésben a Kúria rámutat: ezt a határozatát a másodfokú bíróság arra tekintettel hozta, hogy az általa felülbírált elsőfokú határozatban kifejtettekhez képest az ÁSZF 4.2. és a KSZF 4.2. Alcikkelyei egymáshoz való viszonyát és ebből következően a Teljesítési Biztosíték és a Jótállási Garancia eltérő funkcióját, rendeltetését - a szerződés szerkezeti, rendszertani és nyelvtani értelmezésének eredményeként - másképpen ítélte meg. Erre a jogalapot a Pp. 239. §-a szerint a másodfokú eljárásban is alkalmazható Pp. 206. § (1) bekezdése biztosította részére. A másodfokú bíróság jogerős határozata meghozatalakor ezen a jogszabályi alapon és emellett a Pp. 252. § (3) bekezdése keretei között, jogszabálysértés nélkül járt el.
- A felperes keresetének jogalapját a másodfokú bíróság nem döntötte el, sőt a Pp. 252. § (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően és az alperesi vitatásra tekintettel kifejezetten előírta a jogalap körében még vizsgálándó tényeket, körülményeket: a kártérítési felelősség Ptk. 339. § (1) bekezdése szerinti feltételeit, az összecszerűség kérdését és a beszámítási kifogás tekintetében a felperes hatásköri kifogásának vizsgálatát (Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.457/2014/8-II. számú végzés 13. oldal). A Kúria kiemeli, hogy ennek kapcsán a másodfokú bíróság sem a figyelembe vehető bizonyítékokra, sem azok értékelésére, mérlegelésére vonatkozó utasítást nem adott, szempontokat sem határozott meg, kizárólag az új eljárás során tisztázandó tények, körülmények körét sorolta fel. Ebből következően alaptalan volt az az alperesi érvelés, hogy a végzésben kifejtettekkel a másodfokú bíróság mintegy „duplikálta” saját döntését, egyfokúvá változtatva a peres eljárást.
- [49] A bíróság jogerős ítéletében helytállóan foglalt állást a per érdemében, az alperes kártérítési felelőssége kérdésben is. Ennek keretében az alperes szerződésszegő magatartását az ÁSZF 4.2. és a KSZF 4.2. Alcikkelyeinek egymással és a szerződés más rendelkezéseivel összevetve helyesen értelmezte. Figyelembe vette a Ptk. 207. § (1) bekezdése szerinti értelmezési szabályt, és a Teljesítési Biztosíték funkciójának, rendeltetésének változására, az ahhoz képest szűkebb körűen alkalmazható Jótállási Garancia mibenlétére is okszerűen következtetett. A szerződés egyes rendelkezéseinek értelmezése során a rendelkezésre állt és mérlegelése körébe vont adatokat és bizonyítékokat logikusan vetette egybe, ennek során helyesen ítélte meg az ÁSZF 4.2. Alcikkelye és a korlátozott felelősségről rendelkező 17.6. Alcikkelye tartalmát is.
- [50] A bírói gyakorlatnak megfelelően a felülvizsgálati eljárás keretében általában nem vizsgálható a bíróság mérlegelési körébe tartozó tényállás, és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. A Kúria azt vizsgálta, hogy az eljáró bíróság a mérlegelés körébe vont adatok és bizonyítékok megállapítása és azok egybevetése során nem jutott-e nyilvánvalóan

helytelen és okszerűtlen következtetésre (BH1996.506.). Az minősíthető nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek. Ha a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni (BH2013.119.II.). A bíróság - a felülvizsgálati kérelemben írtakkal szemben - helyesen és okszerűen állapította meg az alperes szerződésszegését, ezáltal jogellenes magatartását.

- [51] A felperest ért kár bekövetkeztét is megalapozottan állapította meg a bíróság. E tekintetben közömbös, hogy a felperes vagyonában történt csökkenés mint tényleges kár milyen oksági folyamat eredményeként következett be, mert az alperes kártérítési felelőssége a Teljesítési Biztosíték jogellenes lehívásából eredő minden kárért fennáll. Erre egyértelmű szabályt fektettek le a felek az ÁSZF 4.2. pontjában, amelynek nyelvtani értelmezéséből kizárólag ez a kötelezettség állapítható meg.
- [52] Ugyancsak helytállóan foglalt állást a bíróság az okozati összefüggés fennálltatásáért illetően is. Ennek körében logikusan tulajdonított jelentőséget annak, hogy a felperes és tagja, a ... relációjában a viszontgarancia megtérítése iránti felperesi kötelezettségből kellett kiindulni. A közöttük fennálló, a lehívott viszontgarancia megtérítését kizáró megállapodás hiányában a kötelezettségekben alapelvei szintén irányadó visszterhesség vétele (Ptk. 201. § (1) bekezdés) az irányadó. A felperes mint projekt cég létrehozásának módja (konzorciumi forma), a szerződésben megkövetelt Teljesítési Biztosíték és annak bankgarancia formájában való nyújtásának kötelezettsége, a felperes által csatolt pénzügyi okiratok mind alátámasztják a viszontgarancia nyújtásának célját, amelyre tekintettel a bíróság okszerűen vonta le következtetését a felperes megtérítési kötelezettségére.
- [53] Ebből következően nem sérült a Pp. 164. § (1) bekezdése szerinti bizonyítási teher elve sem, mert a felperesnek elegendő volt a megtérítési kötelezettségének (a visszterhességnek) a fennálltatás igazolnia, amelyet a szerződéses láncolat, a ... által kötött keretszerződésre vonatkozó okiratok alátámasztottak. Ezek bizonyították a viszontgarancia terén a felperes nevében és érdekében történt eljárását, míg a ... többszöri felszólítólevelei a megtérítési igény folyamatos, a közöttük lévő jogi kapcsolattal szinkronban lévő érvényesítését.
- [54] A kifejtettekben következően az alperes kártérítési felelősségének valamennyi tényállási eleme tekintetében jogszabálysértés nélkül, helytállóan foglalt állást a bíróság.
- [55] Alapvetően sérelmezte az alperes a bíróságnak a kárfelelősség korlátozásával kapcsolatos érvelésével összefüggő következtetéseit. A bíróság az ÁSZF 4.2. és 17.6. Alcikkelyét helytállóan értelmezve jutott arra a következtetésre, hogy a viszontgarancia bank általi igénybevitelével összefüggésben a megtérítési kötelezettség teljesítésével felmerült kár „következményi kárnak” nem tekinthető.
- [56] A beszámítási kifogással kapcsolatban a bíróság jogerős ítéletben kifejtett álláspontja az alperes által hivatkozott okból nem

jogsabálysértő. Az alperes felülvizsgálati kérelme a beszámítási kifogás befogadásának elutasításával kapcsolatban konkrét eljárási jogsabálysértésre nem hivatkozott. Érvelése arra irányult, hogy a mérnöki határozatok pusztá léte alapján a bíróság érdemi vizsgálat nélkül adjon helyt a beszámítási kifogásnak. Ez azonban – amint arra a bíróság helytállóan rámutatott – már feltétlenül igényelte volna a mérnöki határozatok érdemi vizsgálatát, azaz a befogadhatóságon túli eljárási szakaszra vonatkoztatott érveket tartalmazott. Az alperes azonban nem adta indokát annak, hogy a beszámítási kifogás rendes bíróság előtti polgári peres eljárásban történő érvényesíthetőségével kapcsolatban – azaz a rendes bíróságnak a beszámítási kifogásra irányadó hatásköre fennálltát illetően – a felülvizsgált jogerős ítélet konkrétan mely jogsabályi rendelkezést és miért sérti. Önmagában a Ptk. 200. § (1) bekezdésének és 296. § (1) bekezdésének megjelölése, az erre való hivatkozás nem eredményezhette a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését.

- [57] A kifejtettekre figyelemmel a kereset és a beszámítási kifogás tekintetében a bíróság jogerős ítéletét a felülvizsgálati kérelemben megjelölt eljárási és anyagi jogsabálysértések nélkül hozta meg, ezért azt a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [58] A pervesztes alperest a Kúria a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére, amelynek összegét a 23/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdésének megfelelően állapította meg.
- [59] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet az alperes kérelmére a Pp. 274. § (1) bekezdése folytán tárgyaláson bírálta el.
- [60] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2016. szeptember 22

Dr. Bartal Géza s.k. a tanács elnöke Dr. Cseh Attila s.k. előadó
bíró Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin s.k. bíró